

حقوق جزای اختصاصی
جنایت علیه تمامیت جسمانی اشخاص

دکتر علی نجفی توانا

علائم اختصاری مندرج در متن کتاب

قانون مجازات عمومی مصوب ۱۳۰۴/۱۱/۷	ق.م.ع
قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰/۵/۸	ق.م.ا. سابق
قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱	ق.م.ا. جدید
قانون حدود و قصاص و مقرررات آن، مصوب ۱۳۶۱/۶/۳	ق.ح.ق
قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم، بخش تعزیرات) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲	ق.ت.یا.ق. تعزیرات
قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹/۲/۲۳	ق.ک.م
قانون راجع به مجازات اسلامی مصوب ۱۳۶۱/۷/۲۱	قانون مجازات سال ۱۳۶۱
قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴	ق.ا.د.ک
قانون مدنی مصوب ۱۳۰۷/۲/۱۸	ق.م
قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۹	ق.م.ج.ن.م
اداره کل حقوقی قوه قضائیه	ا.ح.ق
قانون جزای فرانسه [Code Pénal] اصلاحی ۲۰۲۰/۱۲/۱۸ میلادی	ق.ج.ف

فهرست مطالب

علائم اختصاری مندرج در متن کتاب.....	۴
پیشگفتار.....	۱۵
مقدمه.....	۲۱
بخش اول - قتل و ضرب و جرح عمدی (جنایات عمدی).....	۲۷
فصل اول - رکن مادی.....	۳۱
مبحث اول - عناصر مشترک رکن مادی در انواع قتل عمد.....	۳۲
۱- رفتار سالب حیات:.....	۳۲
۱-۱- فعل:.....	۳۲
۱-۲- ترک فعل:.....	۳۲
۱-۲-۱- ترک عمدی یک تکلیف اجتماعی قانونمند:.....	۳۳
۱-۲-۲- ترک وظیفه قانونی:.....	۳۴
۱-۳-۲-۱- ترک تعهدات قراردادی:.....	۳۷
۲- قربانی انسان زنده باشد:.....	۴۵
مبحث دوم - سقط جنین.....	۴۶
۱- اسقاط جنین در حقوق تطبیقی:.....	۴۸
۲- تعاریف و شرایط:.....	۵۰
۳- سقط جنین توسط مادر:.....	۵۱

۶ □ حقوق جزای اختصاصی؛ جنایت علیه تمامیت جسمانی اشخاص

- ۴- سقط جنین توسط افراد متخصص: ۵۴
- ۵- سقط جنین توسط افراد غیر متخصص (عادی): ۵۷
- ۵-۱- زنده بودن قربانی ۶۰
- مبحث سوم - لوازم اثبات وقوع جنایات ۶۳
- ۱- سلب حیات - وقوع نتیجه: ۶۳
- ۲- ضرورت اثبات رابطه بین رفتار مرتکب و وقوع نتیجه: ۶۵
- ۳- وجود فاصله زمانی بین رفتار مرتکب و نتیجه: ۶۶
- مبحث چهارم - نقش مجنی علیه در نتیجه ۶۹
- ۱- نقش منفعلانه مجنی علیه: ۶۹
- ۲- نقش فعالانه مجنی علیه: ۷۱
- مبحث پنجم - تعدد عوامل ۷۴
- ۱- اجتماع مباشرین: ۷۴
- ۲- اجتماع اسباب: ۷۸
- ۳- اجتماع سبب و مباشر: ۸۱
- مبحث ششم - یکی بودن جانی و مجنی علیه (خودکشی و خود زنی) ۸۳
- مبحث هفتم - اصول حاکم بر تعیین عامل یا سبب وقوع جنایت ۸۹
- مبحث هشتم - شروع به جرم ۹۱
- فصل دوم - رکن معنوی (روانی، ذهنی) ۱۰۰
- مبحث اول - انواع جنایات قتل و ضرب و جرح عمدی ۱۰۵
- مبحث دوم - جنایات عمدی به معنی خاص ۱۰۵
- ۱- قصد در فعل: ۱۰۷
- ۲- قصد در نتیجه: ۱۰۷
- مبحث سوم - جنایت به اعتبار بکارگیری کار نوعاً کشنده ۱۱۰
- ۱- کار نوعاً کشنده: ۱۱۲
- ۲- انواع رفتار کشنده: ۱۱۶
- ۱-۲- کار نوعاً کشنده با اعتبار طبیعت و ذات: ۱۱۷
- ۲-۲- کار نوعاً کشنده به اعتبار شیوه استعمال: ۱۱۷

فهرست مطالب □ ۷

۱۱۸.....	۳-۲- کار نوعاً کشنده به اعتبار حساسیت موضع:
۱۱۸.....	۴-۲- کشنده بودن رفتار به لحاظ شرایط فردی مجنی‌علیه:
۱۲۱.....	مبحث چهارم - ضرورت آگاهی و توجه به ماهیت رفتار و نتایج آن.....
۱۲۲.....	۱- آگاهی:
۱۲۴.....	۲- توجه:
۱۲۵.....	۳- اثبات آگاهی و توجه:
۱۲۸.....	فصل سوم - عوامل مانع تحقق مسؤولیت کیفری و عدم مجازات در جنایات عمدی.....
۱۳۰.....	مبحث اول - موانع مسؤولیت کیفری.....
۱۳۰.....	۱- صغر سن:
۱۳۴.....	۲- جنون، اختلالات روانی:
۱۳۹.....	۳- مستی:
۱۴۶.....	۴- خواب و بی‌هوشی:
۱۵۰.....	۵- اکراه در جنایت:
۱۵۷.....	۶- جنایات ارتكابی ناشی از تربیت فرزندان:
۱۶۴.....	۷- امر آمر قانونی و حکم قانون:
۱۷۱.....	۸- رضایت قربانی در حوادث پزشکی و ورزشی:
۱۷۲.....	۱-۸- اقدامات پزشکی:
۱۷۶.....	۲-۸- عملیات ورزشی:
۱۸۱.....	۹- اشتباه:
۱۸۴.....	۱-۹- اشتباه در هدف:
۱۸۹.....	۲-۹- اشتباه در هویت:
۱۹۲.....	مبحث دوم - قتل مهدورالدم.....
۱۹۴.....	۱- مرتکبین جرایم حدی:
۱۹۵.....	۲- مهدورالدم مستحق قصاص جنایت:
۱۹۷.....	مبحث سوم - جنایت در فرآیند دفاع مشروع.....
۱۹۹.....	۱- ارزش‌های مورد دفاع:
۲۰۰.....	۲- فعلی یا قریب الوقوع بودن خطر:

۸ □ حقوق جزای اختصاصی؛ جنایت علیه تمامیت جسمانی اشخاص

- ۳- رعایت مراحل دفاع:..... ۲۰۱
- ۴- ضرورت رفتار ارتكابی برای رفع تجاوز و خطر:..... ۲۰۱
- ۵- دفاع مستند به قرائن معقول یا خوف عقلایی باشد:..... ۲۰۳
- ۶- مدافع خود خطر و تجاوز را آگاهانه ایجاد نکرده باشد:..... ۲۰۴
- ۷- توسل به قوای دولتی ممکن نبوده ویا مؤثر نباشد:..... ۲۰۵
- ۸- دفاع در مقابل قوای انتظامی و دیگر ضابطین دادگستری:..... ۲۰۶
- مبحث چهارم - قتل زانیه و زانی در حین زنا (دفاع دیر هنگام)..... ۲۰۷
- مبحث پنجم - جنایت در حالت اضطرار..... ۲۱۲
- فصل چهارم - همکاری در جنایت (معاونت و مشارکت)..... ۲۲۱**
- مبحث اول - معاونت در جنایت (همکاری غیرمستقیم)..... ۲۲۱
- ۱- رکن مادی:..... ۲۲۲
- ۲- رکن معنوی (روانی، ذهنی):..... ۲۲۵
- ۳- مجازات معاونت در جنایات:..... ۲۲۹
- ۳-۱- مجازات معاونت در قتل عمدی منجر به قصاص نفس:..... ۲۲۹
- ۳-۲- مجازات معاونت در جنایت عمدی منجر به قطع عضو:..... ۲۳۱
- ۳-۳- مجازات معاونت در جنایات عمدی بر نفس و عضو که منجر به قصاص نمی‌شود:..... ۲۳۲
- ۴- معاونت در قطع عضو:..... ۲۳۴
- ۵- معاونت به عنوان جرم مستقل:..... ۲۳۵
- مبحث دوم - شرکت در جنایات (همکاری مستقیم)..... ۲۳۷
- ۱- رکن مادی:..... ۲۳۸
- ۱-۱- ارتكاب جرم توسط دو نفر و یا بیشتر:..... ۲۳۸
- ۲-۱- ارتكاب جرم از لحاظ قانونی قابل مشارکت باشد:..... ۲۳۹
- ۳-۱- شرکت در عملیات اجرایی:..... ۲۳۹
- ۴-۱- مستند بودن جنایت به رفتار:..... ۲۴۱
- ۵-۱- احراز رابطه علیت - سببیت:..... ۲۴۱
- ۶-۱- ضرورت عرضی بودن رفتارهای شرکاء:..... ۲۴۲

فهرست مطالب □ ۹

۲۴۴	۲- جنایت ناشی از منازعه:.....
۲۴۸	۳- مشارکت‌های سازمان یافته - باندی.....
۲۵۱	۴- رکن روانی شرکت در جنایت.....
۲۵۴	فصل پنجم - واکنش‌های کیفری جنایات عمدی.....
۲۵۵	مبحث اول - قصاص.....
۲۵۶	مبحث دوم - جنایات‌های عمدی غیر قابل قصاص.....
۲۵۷	مبحث سوم - جنایت بر غیر مسلمان.....
۲۵۷	۱- جنایت غیر مسلمان بر علیه مسلمان و یا غیر مسلمان دیگر:.....
۲۵۹	۲- جنایت مسلمان علیه غیر مسلمان ذمی:.....
۲۶۰	۳- تردید در مسلمان بودن مجنی علیه در زمان جنایت:.....
۲۶۱	مبحث چهارم - قتل فرزند توسط پدر.....
۲۶۴	مبحث پنجم - جنایت بر مجنون.....
۲۶۵	مبحث ششم - صاحب حق قصاص، حقوق و تکالیف.....
۲۶۶	۱- صاحب حق قصاص:.....
۲۶۸	۲- اختیارات صاحب حق:.....
۲۶۹	۱-۲- عفو جانی توسط مجنی علیه قبل از فوت:.....
۲۷۱	۲-۲- تعدد اولیاء دم و اعمال دم و اعمال حق قصاص و یا گذشت:.....
۲۷۱	۲-۳- تعدد اولیاء دم و وحدت مجنی علیه و وحدت جانی.....
۲۷۲	۲-۴- تعدد اولیاء دم و تعدد مقتولان و وحدت جانی:.....
۲۷۳	۲-۵- تعدد مرتکبین جنایت و اعمال حق قصاص:.....
۲۷۴	مبحث هفتم - تفاوت جنسیتی و دینی بین مرتکب و مجنی علیه جنایت.....
۲۷۶	مبحث هشتم - شرایط ماهوی و حکمی قصاص عضو.....
۲۷۶	۱- یکی بودن (تساوی) محل عضو در قصاص:.....
۲۷۸	۲- همسانی در کامل بودن و اصلی بودن اعضاء:.....
۲۷۹	۳- اجتناب از تحمیل صدمات بیشتر از قصاص مقرر:.....
۲۸۱	مبحث نهم - تعلیق اجرای قصاص و سقوط آن.....
۲۸۱	۱- تعلیق اجرای مجازات:.....

۱۰ □ حقوق جزای اختصاصی؛ جنایت علیه تمامیت جسمانی اشخاص

- ۲- تعلیق کیفر قصاص: ۲۸۲
- ۳- عدم دسترسی به قاتل بدلیل فرار: ۲۸۴
- ۴- بیمار بودن مرتکب و یا وجود شرایط زمانی و مکانی خاص: ۲۸۷
- مبحث دهم - شرایط اجرای قصاص ۲۸۸
- ۱- حکم قطعی لازم الاجرا: ۲۸۹
- ۲- مطالبه قصاص و تقاضای اجرای آن: ۲۹۰
- ۳- اذن رهبر: ۲۹۰
- مبحث یازدهم - سقوط قصاص و اسباب آن ۲۹۳
- ۱- مرگ جانی: ۲۹۴
- ۲- عفو جانی توسط صاحب حق: ۲۹۵
- ۳- جانی وارث مجنی علیه باشد: ۲۹۶
- فصل ششم - دلایل قانونی اثبات جنایت** ۲۹۸
- مبحث اول - اقرار ۲۹۹
- مبحث دوم - شهادت شهود ۳۰۵
- مبحث سوم - علم قاضی ۳۱۰
- مبحث چهارم - قسامه ۳۱۲
- ۱- موارد کار برد سوگند: ۳۱۴
- ۲- موارد کاربرد قسامه: ۳۱۵
- ۳- لوٹ: ۳۱۶
- ۴- شرایط اقامه قسامه: ۳۱۹
- ۴-۱- ضرورت استناد به قسامه توسط قاضی: ۳۱۹
- ۴-۲- شرایط مقدماتی اجرای قسامه ۳۱۹
- ۵- شرایط صاحبان حق قسامه: ۳۲۰
- ۶- شرایط ادا کنندگان سوگند: ۳۲۱
- ۷- تشریفات قانونی استناد به قسامه: ۳۲۳
- ۸- اقامه قسامه: ۳۲۶
- ۹- نصاب سوگند: ۳۲۷

فهرست مطالب □ ۱۱

۳۲۸	۱۰- تعدد شاکی و اقامه قسامه:.....
۳۲۹	۱۱- شاکی واحد، متهمان متعدد:.....
۳۳۰	۱۲- حصول لوث به نحو تردید:.....
۳۳۲	۱۳- محدودیت قسامه به مقدار حصول لوث:.....
۳۳۲	۱۴- اعلام بی‌اعتباری و بطلان قسامه و تبعات آن:.....
۳۳۵	بخش دوم - قتل و ضرب و جرح غیر عمدی (جنایت غیر عمدی)
۳۳۶	فصل اول - جنایات ناشی از قوای قهریه (جنایات بدون کیفر).....
۳۳۹	فصل دوم - جنایت ناشی از خطای محض.....
۳۴۰	مبحث اول - ارزیابی اشکال مختلف جنایت خطای محض.....
۳۴۱	۱- از لحاظ شرایط عامه تکلیف:.....
۳۴۱	۲- از منظر رکن روانی:.....
۳۴۱	۳- از جهت رکن مادی:.....
۳۴۳	مبحث دوم - خطای محض به معنی اخص.....
۳۴۴	۱- رکن مادی:.....
۳۴۴	۲- رکن معنوی (روانی، ذهنی):.....
۳۴۸	فصل سوم - جنایت شبه عمدی.....
۳۵۰	مبحث اول - جنایت شبه عمدی به معنای اخص.....
۳۵۶	مبحث دوم - تحقق جنایت شبه عمدی بدلیل جهل موضوعی.....
۳۵۷	مبحث سوم - جنایت ناشی از تقصیر.....
۳۵۹	۱- بررسی مصادیق تقصیر.....
۳۵۹	۱-۱- بی‌احتیاطی:.....
۳۶۰	۲-۱- بی‌مبالاتی:.....
۳۶۰	۳-۱- عدم مهارت:.....
۳۶۰	۴-۱- عدم رعایت نظامات دولتی:.....
۳۶۲	۲- تعزیر مقصر در جنایت شبه عمد:.....

۱۲ □ حقوق جزای اختصاصی؛ جنایت علیه تمامیت جسمانی اشخاص

- فصل چهارم - جنایات ناشی از تخلفات راهنمایی و رانندگی ۳۶۵
- ۱- شبه عمد بودن جنایات ناشی از عملیات رانندگی: ۳۶۷
- ۲- تعریف مفاهیم مصرحه در قوانین راهنمایی و رانندگی: ۳۷۰
- ۱-۲- راننده و متصدی: ۳۷۱
- ۲-۲- وسیله نقلیه و یا موتوری: ۳۷۱
- ۳-۲- در حال رانندگی: ۳۷۲
- ۳- ارکان جرم: ۳۷۳
- ۱-۳- رکن مادی: ۳۷۳
- ۱-۳- رفتار راننده: ۳۷۳
- ۲-۱-۳- ورود صدمات جسمانی: ۳۷۴
- ۳-۱-۳- قابلیت انتساب و احراز تقصیر ۳۷۵
- ۲-۳- رکن معنوی (روانی، ذهنی) ۳۷۷
- فصل پنجم - واکنش‌های قانونی در قبال جنایات غیر عمدی (دیه - خون بها) ۳۷۹
- ۱- عوامل مشدده و مخففه: ۳۷۹
- ۲- دیه - خون بها: ۳۸۴
- ۱-۲- سابقه تاریخی: ۳۸۴
- ۲-۲- تعریف دیه و جایگاه حقوقی آن: ۳۸۶
- ۳-۲- دیه مقلد: ۳۸۸
- ۴-۲- دیه غیر مقلد (غیر معین) - آرش یا حکومت: ۳۸۹
- ۵-۲- مقررات عمومی حاکم بر دیه: ۳۹۰
- ۱-۵-۲- زن و مرد بودن (جنس): ۳۹۱
- ۲-۵-۲- شخص متولد از زنا: ۳۹۱
- ۳-۵-۲- اقلیت‌های دینی - دیه غیر مسلمان: ۳۹۲
- ۶-۲- افزایش میزان دیه به دلایل زمانی و مکانی: ۳۹۴
- ۷-۲- پرداخت کنندگان دیه: ۳۹۵
- ۱-۷-۲- بزهکار: ۳۹۵
- ۲-۷-۲- عاقله: ۳۹۶

فهرست مطالب □ ۱۳

۴۰۰ بیت المال ۲-۷-۳
۴۰۲ مهلت پرداخت دیه: ۲-۸
۴۰۵ فهرست منابع
۴۰۵ الف) منابع فارسی و عربی:
۴۱۴ ب) منابع انگلیسی و فرانسوی:
۴۱۴ ج) منابع اینترنتی و فضای مجازی: